

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Promemorla
2008-08-28

Diarienummer
2008-01796

Sven Jansson

Svenska ESF-rådet	
Gävle	
Ink	2010-09-30
D.nr	2008-3060029

JH

Mall för slutrapport av projekt

Syftet med enhetliga mallar för slutrapportering är att underlätta spridning av resultat och metoder från Socialfondsprojekten i Sverige

I slutrapporten ska ni redogöra för hur ni följde er tid och aktivitetsplan samt beskriva vilka resultat ni uppnådde.

Vänligen bifoga också gärna andra produkter och/eller rapporter etc som ni arbetat fram under er projekttid.

Slutrapporten bör omfatta minst 10 A4-sidor och högst 15 A4-sidor .

Under varje rubrik finns en kort text om vad de avsnittet ska innehålla. Det är viktigt att slutrapporten bygger på en diskuterande redogörelse. Under varje rubrik bör om möjligt (förutom första och andra rubriken) följande två frågor besvaras;

- 1. Redogör för eventuella orsaker till avvikelser?**
- 2. Vad hade eventuellt kunnat göras bättre?**

Om Du har frågor angående detta eller något är oklart hör av Dig till Din handläggare på respektive regionkontor.

Projektnummer (ifylles av ESF-rådet)	Namn på projekt
	Work Factory

Sammanfattning

Work factory (W f) vände sig till arbetssökande ungdomar i åldern 16 – 24 år, boende inom Arbetsmarknadsområde Säffle - Åmål, Bengtsfors, Dals Ed, Säffle och Årjäng . Projektet planerades i en ”rykande” högkonjunktur. När arbetet började ”ta fart” hösten 2008, rådde global finanskris och lågkonjunktur. Varslen ”duggade” tätt inom arbetsmarknadsområdet och efterfrågan på arbetskraft var minimal.

En förutsättning för den framgång som projektet mot alla odds har rönt är att vi byggt ett varumärke – *Work factory*. För att uppnå ett långsiktigt lyckat resultat bör man inte gå ut och marknadsföra en vara innan man har något faktiskt att sälja. Arbetlösa ungdomar i en lågkonjunktur är inte någon unik vara, de finns i överflöd. W f har haft som grundval att unga skall rustas så att de vill/kan/vågar gå ut och själva presentera sig och visa vad de går för inför framtida arbetsgivare, eller påbörja /fullfölja utbildning. W f har hämtat sin ursprungsidé hos Fame factory. Unga ska ut på ”tiljorna” och visa vad de kan och vad de går för. Arbetet har således i allt väsentligt fokuserat på, att ungdomarna, utan att få några serverade lösningar själva ska finna sin väg och forma sin egen framtid.

De fem handledarna har utgjort fundamentet i projektet. De sinsemellan olika personligheterna har haft en gemensam utgångspunkt för arbetet; Att se och bekräfta varje ungdoms framgång utan jämförelse med vad andra presterat. Hela W f arbetsmodell har byggt på ett lärande i stort som smått. Deltagarna har i mötet med arbetsgivare, utbildningsanordnare m fl fått:

anta utmaningar

genomfört uppgiften

utvärdera resultatet

varit nöjda

alt. konstaterat – detta kunde jag gjort bättre/annorlunda

pröva på nytt

utvärdera resultatet

o s v.

I denna process har ungdomarna, med feed back från handledare och varandra, vuxit och utvecklats på ett sätt som gjort att de vågat göra sådant tidigare inte ens drömt om.

Projektansökningarna Värm/Dal, baseras på ett deltagarantal om 277 ungdomar. Sammantaget har 322 ungdomar deltagit i W f. De realistiska volymmål som angavs i vår projektansökan ansökan var följande;

a. möta en potentiell arbetsgivarrepresentant	minst 95 procent
b. erhålla utb/yrkeskomplettering	minst 60 procent
c. få praktik och/eller lärlingsplats	minst 50 procent
d. erhålla anställning	minst 30 procent

Samtliga ungdomar har under tiden i W f haft ett flertal kontakter med arbetsgivare. I stort sett alla har deltagit i någon form av kompletterande utbildning inte minst i kommunikation och livsstilsfrågor. Flertalet har varit ute på praktik och 57 procent hade egen försörjning när de lämnade W f.

W f har marknadsförts både mot det privata näringslivets olika branscher också mot offentligsektor. Arbetsgivare har genom kontakter med ungdomarna och projektet lärt sig att de ungdomar som deltagit i W f är väl rustade för att möta kraven på arbetsmarknaden. Även den Norska arbetsmarknaden har visat stort intresse för "våra" ungdomar. Vi har prövat okonventionella sätt att söka arbete, vilket resulterat i att vi uppmärksammats i både lokalpress, radio och TV. W f har egen hemsida www.workfactory.se. På Facebook går Work factory bland unga arbetssökande i våra kommuner under beteckningen W f.

Därutöver har W f gett företrädare för deltagande myndigheter och arbetsmarknadsenheter oskattliga möjligheter att utveckla ett gemensamt förhållningssätt. Arbetet har gett synergieffekter som "spiller över" på arbetet med arbetssökande personer över 24 år. Vidare har projektet synliggjort de behov som ungdomar som av olika skäl står långt från arbetsmarknaden faktiskt har. Detta har för dalslandssidan resulterat i en ny projektansökan "ARENA UNGDOM"

Projektet W f har permanentas inom reguljär verksamhet i fyra av fem kommuner.

- **Projektets resultat**

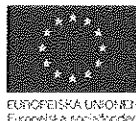
Projektets målgrupp

Work factory var ett projekt som vänder sig till arbetssökande ungdomar mellan 16 och 24 år. Det var ett samverkansprojekt mellan Af och de kommuner som ingår i Arbetsmarknadsområde Säffle – Säffle, Årjäng, Åmål, Bengtsfors och Dals Ed. Både ungdomar som ingått i Af:s ungdomsgaranti och ungdomar som har haft kommunalt försörjningsstöd har ingått i projektet. Flertalet av de ungdomar som varit aktuella hade tillåtits att stå undanför arbetsmarknaden allt för länge. Läger man där till bristfälliga alt. inga betyg från gymnasieskolan, så möter man i de flesta fall en ung människa med låg självbild och dåligt självförtroende.

Påverkan och genomslag

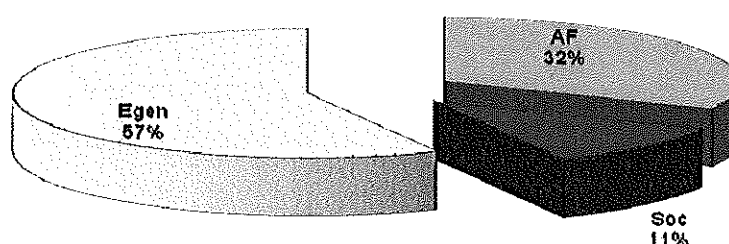
En förutsättning för framgångar som projektet rönt är att vi byggt ett varumärke – *Work factory*. För att uppnå ett långsiktigt lyckat resultat kan man inte gå ut och marknadsföra ett varumärke innan man har något faktiskt att sälja. Arbetslösa ungdomar i en lågkonjunktur är inte någon unik vara, de finns i överflöd. Work factory har som grundval att unga skall rustas så att de vill/kan/vågar gå ut och själva presentera sig och visa vad de går för inför framtida arbetsgivare, eller påbörja/fullfölja utbildning. W f har marknadsförts både mot det privata näringslivets olika branscher också mot offentligsektor. Arbetsgivare har genom kontakter med ungdomarna och projektet lärt sig att de ungdomar som deltagit i Work factory är väl rustade för att möta kraven på arbetsmarknaden.

Vi har prövat okonventionella sätt att söka arbete. Vilket resulterat i att vi uppmärksamrats i både lokalpress, radio och TV. Work factory har egen hemsida www.workfactory.se. På Facebook går Work factory bland unga arbetssökande i våra kommuner under beteckningen W f.

Projektansökningarna Värm/Dal, baseras ett deltagarantal om 277 ungdomar. Sammantaget har 322 ungdomar deltagit i W f. Av bilden nedan framgår var "de tog vägen" då de lämnade W f.

**Försörjning för avslutade fram till och med 2010 04 30,
322 personer**

*Diagram 1: Försörjning för avslutade ungdomar fram till och med
2010-04-30*

Karlstads universitet har utvärderat Wf:s arbete. Rapporten kommer att redovisas i sin helhet som bifoga till slutrapporten. Utvärdering visar på mycket goda resultat såväl vad gäller den samhällsekonomiska analysen, som de intervjuer som gjorts och den enkätundersökning som har genomförts. En framgångsfaktor som ofta nämnds är det arbete som de fem handledarna i projektet har gjort. 76 procent av de deltagare som svarat på enkäten anser att de har fått den vägledning de behövt av sin handledare. Endast 6 procent anser att de inte alls har fått den hjälp som de behövde. Om man ser till hur många ungdomar som enligt enkätundersökningen idag är ute i eget arbete är den siffran 62,9 procent vilket är ett mycket bra resultat. Work factorys egen statistik där deltagarna bland annat registrerats när de lämnade projektet, visar att 57 procent gått ut i egen försörjning. Antal unga som har egen försörjning, har alltså ökat från att deltagaren skrivits ut fram tills den dag enkätundersökningen genomfördes. Undersökningen visar också att 71,1 procent av deltagarna känner att de har varit behjälpta av Work factory för att nå den sysselsättning de har idag. Denna siffra skulle troligen även kunna vara aningen högre då en av Work factorys tankar har varit att få deltagarna att förstå att det är de själva som skaffat arbetet och inte Work factory.

• **Syfte och mål med projektet**

Projektets syfte/mål har varit att unga arbetssökande på ett bättre sätt ska kunna marknadsföra sig själva för potentiella arbetsgivare och gå från bidragsberoende till egen försörjning.

De realistiska volymmål som angavs i vår projektansökan ansökan var följande;

a. möta en potentiell arbetsgivarrepresentant	minst 95 procent
b. erhålla utb/yrkeskomplettering	minst 60 procent
c. ha praktik och/eller lärlingsplats	minst 50 procent
d. erhålla anställning	minst 30 procent

a) Samtliga ungdomar har under sin tid i W f haft ett flertal kontakter med arbetsgivare. Vi har använt oss av det lokala/regionala näringslivet/offentlig sektor för studiebesök, föreläsningar om arbetsvillkoren inom olika branscher, fingerade anställningsintervjuer mm. Även den Norska arbetsmarknaden har visat stort intresse för ungdomar som deltagit i W f.

b) Ungdomarna har fått utbildning i livsstilsfrågor och kommunikationens betydelse för att få anställning och för att kunna behålla ett arbete. Andra exempel på utbildningar har varit handel, truckförare, svetslicenser m m.

c) Det är snarare regel än undantag att ungdomarna under tiden i W f varit ute på praktik. I många fall har dessa praktikperioder resulterat i en anställning.

d) 57 procent av ungdomarna gick till någon form av egen försörjning när de lämnade projektet. Den finansiella krisen och lågkonjunktur har varit Wf:s ständiga följeslagare. Det har resulterat i att vi i större utsträckning än vad som anges i projektansökan fokuserat på att motivera ungdomarna till fortsatt utbildning.

I projektansökan beskrevs en arbetshypotes; där ungdomarna själva skulle anordna mässor och bjuda in företrädare för näringslivet och marknadsföra sig som arbetskraft. Det var en arbetsmodell som planerades i en rykande högkonjunktur. När projektet väl sattes i gång rådde finansiell kris och lågkonjunktur. Efterfrågan på arbetskraft inom Arbetsmarknadsområde Saffle var minimal. Vi ville inte utsätta ungdomarna för risken att efter mycket vända och hårt arbete stå ensamma på dessa mässor. Arbetet med att arrangera mässorna innehöll dock en rad utmaningar för ungdomarna som vi inte ville gå miste om. Ungdomarna arrangerade därför

"Jobbsökarmässa" för unga, av unga". Med handledarna i bakgrunden stod ungdomarna för allt planerings- och genomförandearbete. Från att boka lokal och utställare till att anordna presskonferens och framträda som konferensvärdar och konferencier. Ungdomarna arrangerade också en utbildningsmässa med många utställare och där Karlstads universitet ställde Stefan Holm till förfogande.

- **Arbetsätt**

Work factory har hämtat sin ursprungsidé hos Fame factory. Unga ska ut på "tiljorna" och visa vad de kan och vad de går för. Arbetet har således i allt väsentligt fokuserat på, att ungdomarna, utan att få några serverade lösningar själva ska finna sin väg och forma sin egen framtid. De fem handledarna har utgjort fundamentet i projektet. De sinsemellan olika personligheterna har haft en gemensam utgångspunkt för arbetet; att se och bekräfta varje ungdoms framgång utan jämförelse med vad andra presterar.

Utöver en bred genomlysning av arbetsmarknadens olika branscher/yrken och olika vägar för utbildning har vi satsat på att ungdomarna ska stärkas i sin självbild och få ett ökat självförtroende. De har utbildats i både den verbala och ickeverbala kommunikationens betydelse för vika signaler de sänder till omgivningen genom sitt sätt att vara, tala, klä sig m m. De har också utbildats i vilka konsekvenser olika livsstilar har för det egna välbefinnandet och möjligheten att etablera sig på arbetsmarknaden. Ungdomarna har under projektet fått och antagit utmaningar som de från början aldrig trodde att de skulle gå iland med.

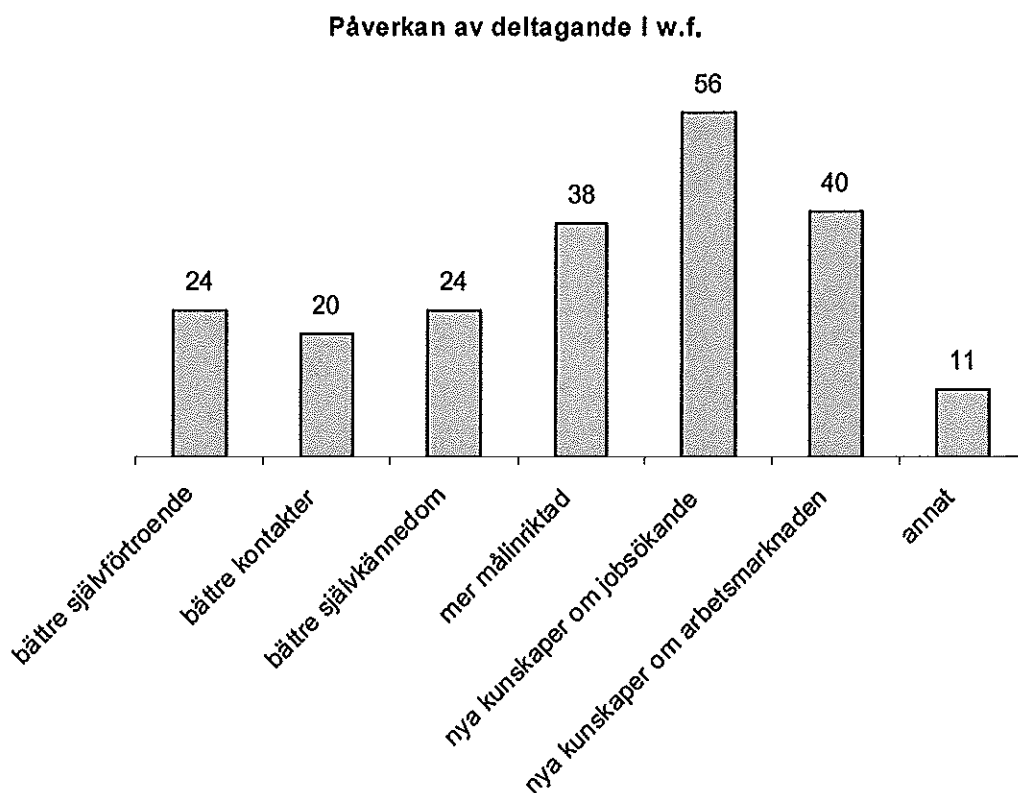

Diagram 2: Påverkansaspekter från deltagande i Work factory

- **Deltagande aktörer i projektet**

Deltagande aktörer i projektet

I projektet har Kommunernas Arbetsmarknadsenheter och försörjningsstödsenheter samt Arbetsförmedlingen varit de mest aktiva aktörerna.

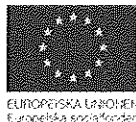
Därtill kommer en rad företag och enheter inom offentlig sektor som bidragit med att ta emot studiebesök, haft föreläsningar och inte minst ställt upp som utbildningsanordnare.

Resurser som tillförts projektet utöver kommunernas och Af:s med finansieringen

Kommunerna

Arbetsmarknadsenheter (AME)

Utöver den ½-tid handläggare som ingår som medfinansiering i projektet,

AME-enheterna har tillhandahållit lokaler, verksamhetsmedel i de delar som inte omfattats av projektansökan ex handledarnas datorer telefon, kontorsmateriel, gemensam kompetensutveckling för de fem handledarna m.m.

De fem AME-cheferna har bildat ledningsgrupp för projektet. De har haft möte en gång i månaden. Möten har varit omväxlande förlagt till de fem kommunerna. AME-cheferna har också deltagit i styrgruppsmöten var tredje månad förlagt växelvis i kommunerna. Kostnader för mötestid och resor har belastat respektive AME-enheternas budget.

Kommunledning

Fem kommunalråd har bildat styrgrupp för projektet har haft möte var tredje månad. Möten har varit omväxlande förlagt till de fem kommunerna. Styrgruppen har anordnat en konferens om konsekvenserna av generationsskiftet på arbetsmarknaden och ungas inträde på arbetsmarknaden. Kostnader för mötestid och resor och konferensen har belastat respektive kommunlednings- kontorens budget

Individ- och familjeomsorg (IFO)

IFO-enheterna i de fem kommunerna har avsatt en försörjningshandläggare som haft ansvar för försörjningsstödshandläggningen för de ungdomar som deltagit i projektet. IFO har dessutom bidragit med tid och reskostnader för de lokala handläggare/handledarträffarna som hållits en gång i månaden i varje kommun. Även så för de gemensamma träffarna vi haft för samtliga handläggare/handledare i de fem kommunerna. Sådana "stormöten" har vi haft två gånger per termin.

Arbetsförmedlingen

Utöver de handläggare som på ½ -tid finansierats via projektet har områdeschefen och för Arbetsmarknadsområde Säfle deltagit i styrgruppen. Biträdande områdeschefen har deltagit i såväl ledningsgrupp som styrgrupp. Kostnader för mötestid och resor har belastat Af:s budget.

Privata näringslivet/offentliga arbetsgivare

Har avsatt tid för studiebesök, föreläsningar och genom att ta emot praktikanter. De har gett ungdomarna en möjlighet att presentera sig för potentiella arbetsgivare och en inblick i olika branscher och hur arbetsmarknaden fungerar. Ingen av företrädarna för arbetslivet har haft arvode av projektet. Kostnader för mötestid, resor, praktikanthandledning, fingerade arbetsintervjuer har således belastat respektive arbetsgivare.

De olika gruppernas arbete och betydelse för projektets utveckling

Genom projektet har en helt ny struktur för samarbetet inom och mellan kommunerna utarbetats vad gäller unga som står utanför arbetsmarknaden. Engagemanget på alla nivåer har med all sannolikhet vart grunden för att vårt projekt rönt så stora framgångar som det gjort. Det gemensamma arbetet och den öppna kommunikationen har också resulterat i att beslut har fattats om att W f:s arbete skall implementeras i det reguljära samarbetet mellan ingående parterna. Nedan följer en kort redovisning vad de olika grupperna fokuserat på.

Handledargruppen

Handledarna i de fem kommunerna har tillsammans med projektledaren träffats en halvdag var fjortonde dag. Vid dessa träffar har alla gemensamma aktiviteter i de fem grupperna planerats och följts upp. Exempel på sådana aktiviteter är studiebesök, föreläsningar, mässor, utbildningar för ungdomarna m m. Handledarträffarna har också varit ett forum för utveckling av arbetsmetoder och förhållningssätt.

Samverkansgrupp AME, försörjningsstöd, Af i respektive kommun

Handläggare från Af och försörjningsstöd, projektets handledare och projektledaren har träffats en gång i månaden för uppföljning av ungdomarnas utveckling inom projektet. Vid dessa möten har också ny ungdomar aktuella för projektet aviserats. Vidare har aktörerna utvecklat kriterier för vilka ungdomar som har goda förutsättningar för att nå egen försörjning genom deltagande i projektet. Mötena har också varit ett forum för metoddiskussioner och direkt feed back på hur samverkan fungerat både det som var bra och vad som inte fungerat så bra.

Gemensam arbetsgrupp inom Arbetsmarknadsområde Säfte

Gruppen har träffats sex gånger under projektiden. Vid dessa möten har samtliga handläggare försörjningsstöd/Af, de fem handledarna och projektledaren träffats. Här har kommunernas olika arbetsformer riktade till målgruppen diskuterats. Erfarenhetsutbytet har resulterat i ökad kunskap och att vi närmat oss varandra vad gäller förhållningssätt i arbetet.

Ledningsgruppen

I ledningsgruppen har de fem AME-cheferna, Af:s bitr. områdeschef och projektledaren deltagit. Gruppen har följt upp projektets utveckling och resultat vad gäller individ, arbetsmetod och ekonomi. Ledningsgruppen och projektets handledare har haft gemensamma avstämningsmöten för att säkerställa projektets utveckling. Dessutom har ledningsgruppen planlagt och för styrgruppen redovisat ett beslutsunderlag för hur W f kan implementeras i ordinarie verksamhet. Förslaget har bifallits av styrgruppen. Ytterligare en effekt av att AME-cheferna träffats

kontinuerligt är att de funnit en samsyn vad gäller AME-frågor generellt. Grupp har på så vis blivit tydligare och har i olika sammanhang gemensamt kunnat lyfta arbetsmarknadspolitiska frågor både lokalt och regionalt.

Styrgruppen

I styrgruppen har kommunalråden och AME-cheferna från de fem kommunerna samt AF:s områdeschef och bitr. områdeschef ingått. Projektledaren har varit adjungerad. Styrgruppen har med den redovisning de fått om projektet kunnat fatta beslut som har haft avgörande betydelse för projektets arbete. Det mest betydande är att Wf efter projekttidens slut ska ingå i AME:s ordinarie arbete.

Näringslivet

Trots lågkonjunktur och vikande efterfrågan på arbetskraft har många privata företag och enheter inom offentlig sektor avsatt avsevärd tid för att ungdomarna i Wf skulle få en bred inblick i arbetsmarknadens olika branscher. Exempel på aktiviteter är studiebesök, föreläsningar och som praktikanordnare. Ungdomar har också tagits emot och fått en möjlighet att marknadsföra sig som potentiell arbetskraft.

• **Jämställdhetsintegrering**

Handledarna i projektet har generellt haft ett könsneutralt förhållningssätt. Inga skillnader på grund av kön eller etnicitet har gjorts vid deltagande i t ex olika "jobbsökaraktiviteter", studiebesök, mässarrangemang eller övriga aktiviteter. . Ungdomarna har fått lära sig att bemöta varandra med respekt och att ta hänsyn till de behov som olika individer har. Arbetet med att bryta könsbarriärerna är inte helt enkelt. Ungdomarna som gått yrkesförberedande program på gymnasiet har i de flesta fall gjort sitt programval utifrån ett traditionellt könstänkande.

Jämställdhet såväl inom arbete som i privata relationer har diskuterats och analyserats. Inte minst inom utbildningarna som rört kommunikation och livsstilsfrågor. Genomgående hade de unga kvinnorna i projektet större intresse för att arbeta med dessa frågeställningar och var oftare beredda att bryta det traditionella könstänkandet såväl vad gäller utbildning, arbete och privatliv.

Av de ungdomar som svarade på universitetets enkät framgår; att fler kvinnor - 71 procent - än män - 57 procent - hade egen försörjning genom utbildning eller arbete. Huruvida detta avspeglar kvinnornas mera öppna attityd gentemot den totala arbetsmarknaden framgår inte av utvärderingen.

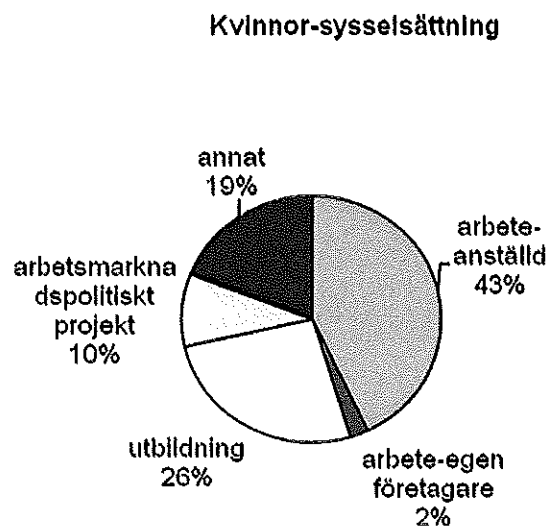
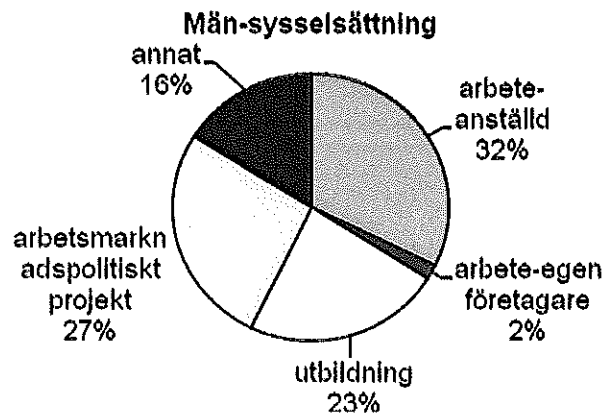

Diagram 3 och 4: Sysselsättning – män och kvinnor

- **Tillgänglighet för personer med funktionshinder**

Inga personer med funktionsnedsättningar har deltagit i projektet. Det har vare sig lokal- eller metodmässigt funnits några hinder som omöjliggjort detta. Arbetsmarknadsområde Säffle har en väl fungerande SIUS-enhet dit personer med olika funktionsnedsättningar remitteras.

Kriterier för genomförandet

- **Främja lärande miljöer**

Hela W f arbetsmodell har byggt på ett lärande i stort som smått. Deltagarna har i mötet med arbetsgivare, utbildningsanordnare m fl fått:

anta utmaningar

genomfört uppgiften

utvärdera resultatet

varit nöjda

alt. konstaterat – detta kunde jag gjort bättre/annorlunda

pröva på nytt

utvärdera resultatet

o s v.

I denna process har ungdomarna, med feed back från handledare och varandra, vuxit och utvecklats på ett sätt som gjort att de vågat göra sådant tidigare inte ens vågat drömma om.

- **Främja innovativ verksamhet**

W f har gett företrädare för deltagande myndigheter och arbetsmarknadsenheter oskattliga möjligheter att utveckla ett gemensamt förhållningssätt. Arbetet har gett synergieffekter som spiller över på arbetet med arbetssökande personer över 24 år. Vidare har projektet synliggjort de behov som ungdomar som av olika skäl står långt från arbetsmarknaden faktiskt har. Detta har för dalslandssidan resulterat i en ny projektansökan "ARENA UNGDOM"

- **Främja samverkan**

W f har som tidigare nämnts på ett nytt och påtagligt sätt bidragit till att utveckla och förbättra samverkan på alla nivåer både inom och mellan kommunerna samt med Af och arbetsmarknadens parter.

De fem handledare som tidigare arbetat ensamma med unga arbetssökande i var sin kommun, utan att känna till varandra, har tillsammans utvecklat en arbetsmodell som visat sig framgångsrik. Idag har de ett väl fungerande samarbete och träffas kontinuerligt för fortsatt metodutveckling och gemensamma aktiviteter tillsammans med de ungdomar som i dag ingår i W f:s grupperna.

De fem AME-cheferna (ledningsgruppen) kommer att fortsätta sina månatliga möten för utveckling av kommunernas arbetsmarknadspolitiska arbete.

Den före detta styrgruppen kommer också att fortsätta med sina samverkansmöten.

Samarbetet mellan handledare, försörjningsstödshandläggare och Af:s handläggare kring unga som står utan egen försörjning har varit så framgångsrikt att ingen idag ifrågasätter att denna arbetsmodell ska permanentas

- **Främja strategiskt påverkansarbete**

W f är ett varumärke med genomslag såväl inom de myndigheter som ingått i projektet, unga som är arbetssökande, privata näringslivet och offentlig verksamhet. Den lärande processen har på ett påtagligt sätt stärkt ungdomarnas självbild och ökat deras självförtroende. Det har lett fram till att W f implementerats i reguljär för unga arbetssökande. Dessutom har de goda erfarenheterna resulterat i tydliga influenser i AME:s arbete med arbetssökande över 24 år och i en kommun även inom integrationsarbetet.

- **Extern utvärdering**

Projektet har utvärderats av universitetet i Karlstad. Kontakterna med universitetet såväl under planeringsarbetet av utvärderingen som i genomförandefasen på många sätt varit berikande för projektet, såväl teoretiskt som praktiskt.

Universitetets rapport ger handledarna ett gott betyg och våra uppdragsgivare argument för att W f:s arbetsmetod ska leva vidare i ordinarie verksamhet. Universitetets rapport bifogas med föreliggande slutrapport.

- **Egenutvärdering**

I samband med inskrivningssamtalet har ungdomarna fyllt i en kartläggningsmanual. Av denna har handledarna kunnat utläsa vilken utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet de hade. Kartläggningen visade också vilka behov av vägledning ungdomarna själva upplevde sig behöva och vilka mål de hade. Liksom vilka drömmar de hade om framtid. Manualen användes sedan som ett stöd vid de individuella utvecklingssamtalen. I takt med att ungdomarna utvecklats har mål och drömmar ofta reviderats och de har själva kunnat se sin utveckling.

Innan utskrivningen svarade ungdomarna på en utvärderingsmanual. Denna manual låg sedan till grund för utskrivningssamtalet. Dessa utvärderingar har gett handledarna ett kvitto på deras arbete. Vad som varit bra i det enskilda fallet och vad som de hade kunnat göra annorlunda. Kunskaper och erfarenheter de tagit med sig i det fortsatta arbetet.

Ungdomarna har också registrerats i ett databaserat system "Deltagare i samverkan" (DIS). Av detta kan bl a utläsas vilken myndighet ungdomarna kom från hur länge de deltog i projektet och vart de "tog vägen" efter utskrivning.

- **Sammanfattande bedömning**

Vad var det som gick bra, varför?

Att vi mot alla odds i finanskris och lågkonjunktur lyckades få så många ungdomar att inte "ge upp". Att den lärande process vi utgick från, fick dem att vågade satsa på sig själva. Återuppta sina oavslutade studier, påbörja ny utbildning alt. söka arbete på ett mer okonventionellt sätt.

Vad var det som gick mindre bra och varför?

Det sätt vi planerat att arbeta med de i projektansökan skissade mässorna. Projektet planerades i en rykande högkonjunktur med stor efterfrågan på arbetskraft. Projektet startade i global finanskris och lågkonjunktur. Den nästan avstannade efterfrågan på arbetskraft gjorde att vi fick modifiera upplägget för mässorna, utan att göra avkall på den lärande processen för ungdomarna.

Vilka tips skulle du vilja delge framtida projekt?

Ha ett pragmatiskt förhållande till projektansökan. Det blir nästan aldrig som man tänkt sig. I de fall det gör det är frågan; var din projektidé tillräckligt nyskapande?

- **Kontaktpersoner**

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Sanna Strömberg, Säffle kommun 686 00 Säffle tel. 0766 315030

Sylvia Tilleby, Åmåls kommun Box 62 662 22 Åmål, tel. 070 5797130